

SPIS TREŚCI

SŁOWO WSTĘPNE	11
WSTĘP	13
1. PROCESY ZMIAN W LOKALIZACJI CENTRÓW GOSPODARCZYCH, KIERUNKÓW WYMIANY TOWAROWEJ I PRZEWOZÓW NA ŚWIECIE	21
1.1. Przewidywane kierunki zmian centrów gospodarki światowej	21
1.2. Kierunki i tendencje zmian w wymianie towarowej	23
1.2.1. Struktura importu i eksportu wybranych krajów według kierunków	25
1.2.2. Struktura importu i eksportu według grup towarów	40
1.3. Tendencje rozwoju przewozów podstawowych gałęzi transportu w Europie i Azji	43
Podsumowanie	46
2. GOSPODARKA I TRANSPORT W UNII EUROPEJSKIEJ	49
2.1. Gospodarka Unii Europejskiej	49
2.2. Transport w UE-27	51
2.3. Gospodarka i przewozy ładunków w 8 wybranych krajach UE	53
2.4. Gospodarka i transport Rumunii	58
3. GOSPODARKA I TRANSPORT WYBRANYCH KRAJÓW EUROPY WSCHODNIEJ	61
3.1. Gospodarka i transport Federacji Rosyjskiej	61
3.2. Gospodarka i transport Ukrainy	63
3.3. Gospodarka i transport Białorusi	66
4. GOSPODARKA I TRANSPORT W WYBRANYCH KRAJACH REGIONU AZJATYCKIEGO	69
4.1. Gospodarka i transport w Chinach	69
4.2. Gospodarka i transport w Indiach	71
4.3. Gospodarka i transport w Japonii	74
4.4. Gospodarka i transport w Republice Korei	78
4.5. Gospodarka i transport w Kazachstanie	80
Podsumowanie	81
5. KORYTARZE TRANSPORTOWE EUROPA – AZJA	91
5.1. Geografia przebiegu	91
5.2. Struktura przewozów w korytarzach Europa – Azja	106
5.3. Ocena stanu technicznego i problem interoperacyjności korytarzy transportowych	111
5.4. Alternatywny przebieg korytarzy transportowych w Europie Środkowo-Wschodniej (w tym przez Polskę)	121
5.5. Korzyści dla państw, przez których terytorium przebiegają korytarze transportowe	126
Podsumowanie	128

6. ORGANIZACJA WSPÓŁPRACY KOLEI (OSŻD)	131
6.1. Geneza, struktura, członkowie	131
6.1.1. Struktura organizacyjna OSŻD	132
6.1.2. Członkowie OSŻD	133
6.2. Cele i metody działania	135
6.2.1. Dwa systemy prawne	135
6.2.2. Organizacja i technika	138
6.3. Korytarze kolejowe OSŻD	140
Podsumowanie	148
7. UWARUNKOWANIA PRZEWOZÓW TOWARÓW TRANSPORTEM KOLEJOWYM ZACHÓD–WSCHÓD–ZACHÓD	151
7.1. Stan istniejący i prognozy kolejowych przewozów towarowych w komunikacji międzynarodowej	151
7.1.1. Wielkość i struktura kolejowych przewozów towarowych w latach 2002–2007	151
7.1.2. Prognozy kolejowych przewozów towarowych do 2013 roku	163
7.1.3. Uwarunkowania prawne i organizacyjne przewozów kolejowych na kierunku Wschód–Zachód–Wschód	170
7.1.4. Identyfikacja głównych barier w przewozach kolejowych	173
7.1.5. Określenie podstawowych wymogów techniczno- -eksploatacyjnych w przewozach kolejowych	178
Podsumowanie	179
8. UWARUNKOWANIA PRZEWOZÓW TRANSPORTEM DROGOWYM ZACHÓD–WSCHÓD–ZACHÓD	183
8.1. Stan istniejący i prognozy przewozów towarów transportem drogowym w komunikacji międzynarodowej	183
8.1.1. Wielkość i struktura przewozów drogowych w latach 2000–2007	183
8.1.2. Przekraczanie granicy przez pojazdy ciężarowe w latach 2000–2007	186
8.1.3. Prognozy przewozów drogowych do 2013 roku	188
8.1.4. Struktura rodzajowa prognozowanych przewozów towarów w eksporcie, imporcie i tranzycie do roku 2013	192
8.2. Identyfikacja głównych barier w przewozach drogowych	194
8.2.1. Bariery w zakresie stanu organizacyjnego i prawnego oraz polityki transportowej	194
8.2.2. Identyfikacja barier w zakresie aspektów ekonomiczno- -finansowych	198
8.2.3. Bariery w zakresie technologii przewozów	202
8.2.4. Bariery w zakresie infrastruktury liniowej i punktowej	202
8.2.5. Bariery w zakresie stanu taboru	204
Podsumowanie	204
9. PRZEWOZY INTERMODALNE W RELACJI ZACHÓD–WSCHÓD– –ZACHÓD	209
9.1. Przewozy kombinowane w Europie	209
9.1.1. Pojęcie, cechy charakterystyczne i klasyfikacja transportu kombinowanego	209

9.1.2. Technologie przewozu w transporcie kombinowanym	211
9.1.3. Techniki przeładunku stosowane w przewozach kombinowanych	215
9.1.4. Organizacja przewozów kombinowanych w Europie	217
9.1.5. Przewozy kombinowane w Polsce	227
9.2. Bariery i uwarunkowania rozwoju kolejowych przewozów towarowych w systemie intermodalnym	232
9.2.1. Podatność ładunków na technologie intermodalne	232
9.2.2. Bariery w przewozach intermodalnych	233
9.2.3. Rekomendacje w zakresie eliminowania barier	235
9.3. Przesłanki rozwoju kolejowych przewozów intermodalnych na kierunku Zachód–Wschód–Zachód	238
9.3.1. Zmiany struktury gałęziowej na rynku transportowym	238
9.3.2. Możliwości rozwoju przewozów intermodalnych na kierunku Zachód–Wschód–Zachód	240
9.3.3. Rekomendacje dla rozwoju przewozów intermodalnych w komunikacji międzynarodowej	241
9.4. Rola terminali kontenerowych i centrów logistycznych w rozwoju transportu kombinowanego	242
9.5. Przewozy kontenerowe Zachód–Wschód, Wschód–Zachód	245
9.5.1. Globalne aspekty problematyki	245
9.5.2. Przewozy kontenerowe państw Unii Europejskiej na kierunku Zachód–Wschód, Wschód–Zachód (w tym Polska)	248
9.5.3. Przewozy kontenerowe w Federacji Rosyjskiej	257
9.5.4. Przewozy kontenerowe na Białorusi	262
9.5.5. Przewozy kontenerowe na Ukrainie	263
9.5.6. Przewozy kontenerowe w Kazachstanie	264
9.5.7. Port w Konstancy i związane z nim szlaki morskie	265
Podsumowanie	266

10. PUNKTOWA INFRASTRUKTURA LOGISTYCZNA I JEJ WPŁYW NA WYKONYWANIE PRZEWÓZÓW INTERMODALNYCH

10.1. Punkty węzłowe intermodalnej sieci logistycznej	271
10.1.1. Krajowa punktowa infrastruktura logistyczna	273
10.1.2. Lokalizacja krajowych centrów logistycznych i terminali kontenerowych w horyzontalnych międzynarodowych korytarzach transportowych sieci TEN-T przebiegających przez Polskę	276
10.1.3. Lokalizacja terminali kontenerowych w Polsce w międzynarodowych korytarzach transportowych nr II i III sieci TEN-T.	280
10.2. Konsekwencje stanu punktowej infrastruktury logistycznej dla efektywności procesów logistycznych	281
10.3. Perspektywy wykorzystania punktowej infrastruktury logistycznej do realizacji przewozów kombinowanych pomiędzy Europą i Azją	283
10.3.1. Centra logistyczne i terminale kontenerowe możliwe do wykorzystania w realizacji przewozów kombinowanych w relacji wschód–zachód.	283

10.4. Wymagania wobec centrów logistycznych w zakresie włączenia ich do realizacji przewozów intermodalnych	286
10.5. Zasadnicze uwarunkowania rozwoju krajowej intermodalnej sieci logistycznej	289
10.5.1. Uwarunkowania środowiskowe i społeczne	289
10.5.2. Uwarunkowania legislacyjne i organizacyjne	293
10.5.3. Uwarunkowania techniczne	296
Podsumowanie	297
11. CENTRA LOGISTYCZNE W LĄDOWYCH PRZEWÓZACH	
EUROPA – AZJA	299
11.1. Europejskie centra logistyczne w korytarzach transportowych Zachód–Wschód	301
11.1.1. Lokalizacja centrów logistycznych w Polsce	301
11.1.2. Niemieckie centra logistyczne w II i III paneuropejskim korytarzu transportowym	305
11.1.3. Centra logistyczne we Francji	313
11.1.4. Centra logistyczne w Wielkiej Brytanii zlokalizowane w obszarze ciężenia horyzontalnych korytarzy transportowych	319
11.1.5. Centra logistyczne w Belgii	322
11.1.6. Centra logistyczne w Holandii	324
11.1.7. Centra logistyczne we Włoszech i ich znaczenie w przewozach pomiędzy Europą i Azją	326
11.1.8. Centra logistyczne w Austrii	331
11.1.9. Centra logistyczne w europejskiej części Rosji	333
11.2. Centra logistyczne Dalekiego Wschodu w przewozach kombinowanych w relacjach Zachód–Wschód	334
11.2.1. Centra logistyczne w azjatyckiej części Rosji	334
11.2.2. Centra logistyczne w Chinach	337
11.2.3. Centra logistyczne w Republice Korei	340
11.2.4. Centra logistyczne w Japonii	342
Podsumowanie	346
12. REGULACJE PRAWNE I TARYFOWE	
W MIĘDZYNARODOWYCH PRZEWÓZACH KOLEJOWYCH I DROGOWYCH	351
12.1. Systemy prawne regulujące międzynarodowe kolejowe przewozy towarowe	351
12.1.1. Konwencja o międzynarodowym przewozie kolejami (COTIF)	351
12.1.2. Zarys rzeczowy Przepisów ujednoliconych o umowie międzynarodowego przewozu towarów kolejami (CIM) – Załącznik B do Konwencji COTIF	354
12.1.3. Regulamin międzynarodowego przewozu kolejami towarów niebezpiecznych (RID) – Załącznik C do Konwencji COTIF	360
12.1.4. Umowa o międzynarodowej kolejowej komunikacji towarowej (SMGS)	361

12.1.5. Zarys rzeczowy umowy o międzynarodowej kolejowej komunikacji towarowej (SMGS)	363
12.1.6. Przepisy o przewozie towarów niebezpiecznych – Załącznik 2 do Umowy SMGS	365
12.1.7. Umowa w sprawie bezpośredniego przewozu towarów kolejami między Rosją a Austrią (SAT)	366
12.2. Współdziałanie systemów prawnych COTIF/CIM – SMGS w zakresie kolejowych przewozów towarowych Europa – państwa euroazjatyckie	366
12.3. Międzynarodowe kolejowe przewozy towarowe w komunikacji przeładunkowej	370
12.4. Kolejowe taryfy towarowe stosowane w przewozach międzynarodowych	371
12.5. CMR jako prawo właściwe w zakresie międzynarodowego przewozu drogowego towarów w relacjach Zachód–Wschód	373
12.5.1. Miejsce CMR w systemie międzynarodowego prawa gospodarczego	373
12.5.2. List przewozowy CMR	377
12.5.3. Zakres odpowiedzialności przewoźnika	387
12.5.4. Ustalenie wysokości odszkodowania należnego od przewoźnika	392
12.5.5. Problematyka obejmująca przewozy wykonywane przez kilku przewoźników	400
Podsumowanie	401

13. MECHANIZMY FINANSOWANIA MIĘDZYNARODOWYCH KORYTARZY TRANSPORTOWYCH W RELACJI

EUROPA – AZJA	405
13.1. Transport w polityce Unii Europejskiej wobec państw trzecich	406
13.2. Wsparcie finansowe UE dla rozwoju korytarzy transportowych	409
13.3. Program wsparcia transportu intermodalnego w UE	411
13.4. Przedsięwzięcia infrastrukturalne w Azji – Azjatycka Sieć Dróg Głównych	413
13.5. Partnerstwo publiczno-prywatne jako szansa rozwoju korytarzy tranzytowych	417
13.6. Międzynarodowa współpraca w zakresie finansowania infrastruktury	419
Podsumowanie	422

14. MODEL ZINTEGROWANEGO SYSTEMU PRZEWÓZÓW MULTIMODALNYCH ŁADUNKÓW ZJEDNOSTKOWANYCH

14.1. Przegląd istniejących koncepcji modelowych	425
14.1.1. Modele jako odzwierciedlenie realnych zjawisk	426
14.1.2. Klasyfikacja modeli matematycznych	427
14.1.3. Pojęcie symulacji oraz podział narzędzi symulacyjnych	429
14.1.4. Przegląd narzędzi symulacyjnych	431
14.2. Projekt autorski modelu organizacji przewozów multimodalnych	437
14.2.1. Metodyka konstrukcji modelu kosztowego oraz informacyjnego	438

14.3. Sformalizowana postać modelu	441
14.3.1. Model matematyczny obrazujący łączne koszty oraz czas przewozu w transporcie multimodalnym	448
14.3.2. Uszczegółowione założenia parametrów stałych oraz zmiennych dla modelu całopociągowego FTL	450
14.3.3. Przeprowadzenie prac symulacyjnych oraz konstrukcja różnych scenariuszy opracowanego modelu drobnicowego LTL	451
14.3.4. Przeprowadzenie prac symulacyjnych oraz konstrukcja różnych scenariuszy opracowanego modelu intermodalnego	452
14.3.5. Ocena kosztów i czasu realizacji przewozu dla modelu drobnicowego LTL	454
14.3.6. Ocena kosztów oraz czasu realizacji przewozu dla modelu całopociągowego FTL	454
14.4. Model obsługi informacyjnej	461
14.4.1. System informacyjny w sektorze towarowego transportu kolejowego w Polsce	462
14.4.2. Wąskie gardła i bariery w funkcjonowaniu systemu informacyjnego na sieci kolejowej	464
Podsumowanie	465

15. PODSTAWOWE UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZEWÓZÓW MIĘDZY EUROPA I AZJĄ

15.1. Techniczna i eksploatacyjna kompatybilność systemów kolejowych 1435 mm i 1520 mm jako uwarunkowanie rozwoju transportu kombinowanego w relacji Z–W–Z	471
15.1.1. Uwarunkowania historyczne	471
15.1.2. Kierunki działań dla harmonizacji obu systemów	473
15.1.3. Kierunki dotychczasowych prac nad harmonizacją techniczną systemów 1435 i 1520 mm	477
15.1.4. Różnice techniczne pomiędzy systemami 1435 i 1520 mm ...	479
15.1.5. Różnica w systemach prawnych dla standardów technicznych	480
15.1.6. Możliwości konwergencji obu systemów w zakresie taboru kolejowego	481
15.1.7. Przyszłe przedsięwzięcia i zadania	482
15.1.8. Systemy automatycznej zmiany rozstawu kół	483
15.2. Bezpieczeństwo ładunków w przewozach intermodalnych	486
15.2.1. Przewozy intermodalne	486
15.2.2. Ogólne zasady bezpieczeństwa przed atakami terrorystycznymi	487
15.2.3. Regulacje prawne służące bezpieczeństwu w transporcie	488
15.2.4. Nieinwazyjne metody kontroli pojazdów i ładunków w kontenerach	492
Podsumowanie	497

Streszczenia w języku polskim, angielskim, niemieckim, rosyjskim i chińskim	501
---	-----